

Bildande av naturreservat Rismåla i Nybro**Bakgrund**

Nordväst om centralorten äger kommunen sedan cirka 50 år tillbaka ett större tätortsnära skogsområde på fastigheterna Desemåla 1:5, Idehult 2:2 och Rismåla 2:3. Skogsmiljöerna är av varierande typ och passar bra för rekreation och friluftsliv. I arbetet med den fördjupade översiktsplanen har ett område mellan Rismåla göl, en större kraftledning i nordvästsydostlig riktning och bebyggelsen i söder ansetts lämpligt för reservatsbildning. I detta ingår också bland annat de privata fastigheterna Desemåla 1:2 (del av) och Desemåla 1:7, vilka har förvärvats av kommunen och fortsättningsvis ingår i Desemåla 1:5.

Från Rismåla göl ner mot Gåsamaden domineras de lösa jordlagren av isälvsmaterial med inslag av kärrtorv, medan morän är förhärskande i den sydöstra delen med Gåsamaden som gräns. Största delen av området utgörs av tämligen näringsfattig mark. I äldre tider har slåtter förekommit på stora delar av ytan (jfr kärrmarker). Bland annat vid kraftledningen i nordväst finns fortfarande spår av slåtter. Högre liggande områden och moränmarker har delvis varit beskogade (tall/ ekskog). I den sydvästra delen har något så ovanligt som skogsbete förekommit fram till omkring år 2000. Totalt bedöms 112 hektar (inklusive ytvatten) intressanta för naturreservatsbildning. Naturvårdsverket har den 16 december 2004 gett förhandsbesked om att statsbidrag för värdeminskning till följd av reservatsbildningen kan påräknas.

Stora rekreationsvärden

Det aktuella området inklusive Rismåla göl är flitigt använt för motion och rekreation. Vid gölen finns den ena av centralortens två badplatser samt två grillplatser, varav en med vindsydd. Strandområdet fungerar som samlingsplats sommartid för många boende i norra och nordvästra delen av Nybro stad. Nybro fiskeklubb bedriver aktivt fiske i sjön, som årligen kalkas av kommunen. Norr och nordväst om det nybyggda området i Bidalite finns skogar med riklig tillgång på blåbär. Cykelvägen från gölen sydost mot bebyggelsen passerar många olika skogsmiljöer och är ett omtyckt promenadstråk med hundrastning etc. I övrigt finns många spår och stigar. Skogsbruket i området är delvis anpassat till rekreation och friluftsliv.

§ 117 (forts)

Reservatet kommer att vara en av utgångspunkterna för kommande kommunala naturvårds- och friluftsåtgärder, som syftar till att underlätta för Nybros invånare att öka sina naturupplevelser (se vidare skötselplan sida 2).

Naturvärden

Naturvärdena är översiktligt beskrivna i ett examensarbete vid Högskolan i Kalmar 1992. I dåvarande miljökontorets "Utkast till ekologisk planering av kommunens skogar" 1996 finns ytterligare underlag. Uppgifter har också lämnats av Bo Fagerström, tekniska kontoret, hösten 1995. Han har också (1998) sammanställt en svampinventering gjord av experten Gustav Söderström. Tekniska kontorets nyckelbiotopsinventering 2001 (Åsa Karlsson) beskriver några mindre områden med höga naturvärden. Hela området bedöms ha ett rikt fågelliv. Bland annat finns mindre hackspett (VU). Området sammantaget uppvisar stor variationsrikedom vad gäller skogsbiotoper. En skogsbeklädd mindre ås, Gåsamaden, ett kameområde¹⁾ söder därom samt en hållmarkstallskog med mycket död ved i sydöst utgör de största naturvärdena.

¹⁾Kame innebär att ett dödisområde bildats av isälvsmaterial istället för som normalt av morän.

Intill det föreslagna reservatet finns i Rismåla ett äldre odlingslandskap bevarat med stora kulturhistoriska värden. Den miljö som det nyligen avslutade skogsbetet skapat i den sydvästra delen av reservatet blir svår att bibehålla, såvida inte någon form av bete kan anordnas framgent.

Skäl för beslutet

I den Fördjupade Översiktsplanen för Nybro Stad 2004 föreslås området avsättas som naturreservat för att säkerställa dess natur- och rekreationsvärden. Redan i översiktsplanen 1990 föreslogs skydd för kameområdet på Desemåla 1:7 och Idehult 2:2. Största delen av reservatsområdet beskrivs 1987 i Natur I Östra Småland (område 71 och 72, klass 3). Reservatet är i linje med den satsning på närnatur som kommunen nu genomför.

§ 117 (forts)

Syfte med reservatet

Det övergripande målet med reservatet är att bevara och utveckla ett varierat skogsområde med en vacker badsjö för rekreation, motion och naturupplevelser. I följande delar är dock naturmiljön – biologisk mångfald överordnad:

Sumpskogsområdet Gåsamaden (i princip en nyckelbiotop) inklusive tillhörande vattendrag med skyddszoner och skogsområdet närmast Norra vägen (avd 62). Kamekullarna väster därom ska dessutom bevaras. Vidare ska miljön i reservatet som helhet kunna bidra till mindre hackspettens (VU) överlevnad.

Syftet nås genom en skötsel som förstärker variationen och lämnar några områden för fri utveckling. Ytterligare inventeringar av natur- och kulturvärden behöver genomföras i syfte att optimera skötseln.

Samråd

Samråd med sakägare, myndigheter, intressenter och allmänhet (annons i lokalpressen) har skett under perioden 7–31 mars 2005. Synpunkter från tekniska nämndens presidium och länsstyrelsen har inarbetats i förslaget. Tekniska nämnden har senare motsatt sig bildandet av reservatet.

Intresseprövning och översiktsplan

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken och inskränker inte enskilda intressen mer än nödvändigt (intresseprövning enligt 7 kap. 8 § MB). Området finns upptaget som föreslaget naturreservat i den Fördjupade Översiktsplanen för Nybro Stad 2004. Dock omfattas inte samtliga i planen föreslagna markområden.

§ 117 (forts)

Administrativa data

Objektnamn	Rismåla
Skyddsform	Naturreservat
Kommun	Nybro
Församling	Madesjö och Nybro
Karta	Ekonomisk karta 04680 och 04681
Lägesbeskrivning	Ansluter till nordvästra delen av Nybro centralort
Fastigheter	Del av Desemåla 1:5 (med före detta Desemåla 1:7 och före detta del av Desemåla 1:2), del av Rismåla 2:3, och del av Idehult 2:2
Markägarkategori	Kommun
Gräns	Se bilaga 1
Förvaltare	Tekniska kontoret i Nybro kommun
Tillsyn och tillstånd	Samhällsbyggnadsnämnden
Areal	112 hekta r

Förslag till reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. avstycka fastighet eller tomt,
2. uppföra byggnad (gäller även till- eller ombyggnad) eller anläggning som t ex camping, som ej är nödvändig för reservatets funktion,
3. anlägga väg, led, bro eller parkeringsplats med undantag för åtgärder inom ramen för lokala naturvårdsprojekt eller andra åtgärder för reservatets funktion,
4. utan tillstånd anlägga brygga, permanent förtöjningsplats eller permanent uppläggningsplats för båtar,
5. uppföra mast, antenn eller vindkraftverk eller liknande anordning,
6. utan tillstånd anlägga mark- eller luftledningsgata med därtill hörande ledning eller dra fram ledning eller rör i vattnet på botten,

7. utföra vattentäkt,

§ 117 (forts)

8. sätta upp tavla, skylt, plakat, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning eller göra inskrift med undantag för de anordningar som behövs för reservatets funktion eller jaktens och fiskets behov,
9. uppföra stängsel, vägbom eller annan hägnad som ej framgår av skötselplanen,
10. bedriva täkt av något slag,
11. utan tillstånd borra, spränga, gräva, schakta eller muddra.
Kommentar: Inkluderar anläggande av våtmark,
12. utfylla, tippa eller anordna upplag. Undantag gäller för virkesupplag för att effektuera skötselplan eller öka biologisk mångfald. Mindre utfyllnader med singel för att öka gölens tillgänglighet är också undantagna,
13. utan tillstånd dikesrensa. Dikning omfattas av generellt förbud,
14. ta bort eller skada stengårdsgård eller odlingsröse,
15. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
16. tillföra växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel eller tillföra kalk på skogsmark eller våtmark,
17. avverka eller utföra skogsvårdsåtgärder utöver vad skötselplanen föreskriver. Undantag gäller för kraftledningen på Desemåla 1:5, där en så bred gata som krävs får underhållas,
18. ta bort eller upparbeta dött träd. Hantering av vindfällen regleras av skötselplanen,
19. plantera eller så träd eller buskar,
20. utan länsstyrelsens och kommunens tillstånd plantera ut växter eller djur,
21. inom landområdet framföra motorfordon eller annat transportmedel annat än på befintliga vägar eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt,
22. framföra lågflygande luftfarkost eller landa med luftfarkost med undantag för vad som krävs för underhåll etc av

befintliga kraftledningar,

§ 117 (forts)

23. använda eller upplåta området för motorsporttävling, skyttetävling och liknande eller övningsverksamhet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. Utmärkning av och information om reservatet (enligt svensk standard SIS 03 15 22).
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, vandringsleder, rastplatser, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar enligt fastställd skötselplan.
3. Gallring och röjning, naturvårdsbränning, betesdrift eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden enligt fastställd skötselplan samt skogsskyddsåtgärd utöver skötselplan som tillsynsmyndigheten finner nödvändig.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet

Utöver vad som enligt annan lagstiftning gäller är det förbjudet för allmänheten att:

1. cykla eller rida på annat än särskilt anvisade leder,
2. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga bilvägar,
3. ställa upp husbil, husvagn och släpvagn eller tälta mer än högst två dygn i följd på samma ställe,
4. göra upp eld på andra än särskilt anvisade platser,
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur med undantag för jakt,

§ 117 (forts)

6. skada eller ta bort växande eller döda träd, buskar, stubbar eller lågor,
7. gräva eller dra upp växter eller växtdelar med rötterna eller plocka mossor, lavar eller vedsvampar. Matsvamp och bär får plockas för husbehov,
8. dumpa trädgårdsavfall och annat avfall,
9. utan tillstånd sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift,
10. använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande. Tillstånd kan dock ges för orienteringstävlingar och liknande,
11. utan kommunens tillstånd bedriva kommersiell verksamhet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för gällande vattendomar eller andra beslut om verksamhet, servitut etc som fattats innan reservatet bildats. Således finns inget hinder för underhåll och reparation av spillvattenledningen genom reservatet. Samma gäller för eventuell komplettering framgent med en vattenledning utmed spillvattenledningens sträckning.

Vidare gäller att den del av reservatet som omfattas av jordbruksarrende fortsättningsvis sköts i enlighet med antagen skötselplan.

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för reservatets skötsel enligt fastställd skötselplan (bilaga 3). Dessa åtgärder innebär bland annat transporter av virke, tillfälliga virkesupplag m m.

Föreskrifterna under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

Kommunfullmäktiges beslut

Nybro kommun förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Rismåla, som det avgränsas med innerkanten av begränsningslinjen på bifogad karta (bilaga 1), som naturreservat. Avgränsningen innebär att vägområden för allmänna vägar ej omfattas av reservatet.

§ 117 (forts)

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Nybro kommun med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att ovan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se Reservatsföreskrifter).

Nybro kommun fastställer, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m, de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare av reservatet är tekniska nämnden. Revideringar av skötselplanen fastställs av samhällsbyggnadsnämnden.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Kungörelse ska inom tio dagar från beslutsdatum införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen varit införd i ortstidning, under förutsättning att kungörelsen varit införd inom tio dagar från dagen för detta beslut.

Samhällsbyggnadsnämnden beslöt den 13 april 2005, § 37, att föreslå kommunfullmäktige att besluta enligt ovanstående förslag.

Karta, registeruppgifter, skötselplan och samrådsredogörelse finns som bilaga till ärendet.

Vid kommunstyrelsens sammanträde begärde Ing-Marie Aronsson (m) att vid nästa sammanträde få information om hur stor andel av kommunens mark som är reservat. Det gäller endast andelen som ligger på den mark som kommunen äger.

På förslag av kommunstyrelsen, § 101.2005, beslöt kommunfullmäktige

att med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklara området Rismåla, som det avgränsas med innerkanten av begränsningslinjen på bifogad karta (bilaga 1), som naturreservat. Avgränsningen innebär att vägområden för allmänna vägar ej omfattas av reservatet,

att för att tillgodose syftet med reservatet ska med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken ovan angivna föreskrifter gälla för reservatet (se Reservatsföreskrifter) samt

§ 117 (forts)

att Nybro kommun med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m fastställer de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare av reservatet är tekniska nämnden. Revideringar av skötselplanen fastställs av samhällsbyggnadsnämnden.

Utdrag till:

Samhällsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden
Akten

2005-09-06

